

CHINEES NIEUWJAAR IN ANTWERPEN

Joe Choi - De leeuwendans wordt uitgevoerd tijdens de viering van het Chinees Nieuwjaar in de Van Wesenbekestraat in Antwerpen

In oorsprong is het vieren van Chinees Nieuwjaar een traditie uit de landbouw. Chinese landbouwers baseerden zich op de stand van de maan om de zaai- en oogstperiodes te determineren. **Het Chinese nieuwjaar duidt het begin van het nieuwe zaaiseizoen aan.** Deze dag is overgenomen doorheen de bredere Chinese cultuur en uitgegroeid tot het Chinees Nieuwjaar dat we vandaag kennen.

De viering telt traditioneel **15 dagen**, hierbij heeft elke dag zijn eigen rituele betekenis en een daaraan verbonden symbool. Op deze dagen staat het samenzijn met familie vaak centraal. Dit symboliseert het samenkomen als één geheel. Samen kan iedereen dan de slechte dingen van het voorbije jaar vergeten en het nieuwe jaar met een schone lei inzetten.

Leeuwendans

De Leeuwendans is een belangrijk deel van de viering van het Chinese Nieuwjaar. Het heeft als **doel om al het slechte van het vorige jaar te verjagen**. De Leeuwendans komt van een legende waarbij er een beest het voedsel van dorpingen opeet. De dorpingen reageren door het beest weg te jagen met veel vuurwerk en de kleur rood. Ze doden het beest echter niet, aangezien het geluk en voorspoed brengt. De Leeuwendans symboliseert deze legende.

De dansende leeuw passeert bij elke **winkelier**, hier eet de leeuw telkens **een krop sla**. Op deze manier zorgt hij voor voorspoed en geluk voor de winkelier. Aan deze krop sla is telkens een rode envelop met geld bevestigd. In sommige winkels staan er bovendien altaren voor de goden opgesteld. Indien dit het geval is, zal de leeuw die groeten om de goden te eren.

De Leeuwendans heeft zich uiteraard **verder ontwikkeld** de voorbije jaren. Zo wordt er meer en meer aandacht besteed aan de leeuwenkoppen en de dans zelf. Het is ondertussen eveneens een sport geworden, waarbij er hoofdzakelijk gefocust wordt op synchronisatie en acrobatische sprongen op hoge palen. Deze competitie is vooral ontwikkeld in Maleisië.

Enkele andere rituelen

Oudere familieleden geven **rode enveloppen** aan jongeren en kinderen. Hierin zit een kleine som geld. Op deze manier wensen de ouderen hen geluk voor het nieuwe jaar.

Er worden doorheen de viering verschillende **symbolische gerechten** klaargemaakt en geserveerd. Het serveren van vis symboliseert bijvoorbeeld *'de wens om genoeg te hebben in het komende jaar'*. Zwarte mos staat voor *'rijkdom'* en mini-loempia's symboliseren *'goudstaven'*. Speciale gerechten alsook offers krijgen een symbolische betekenis, omdat de uitspraak in het Chinees zeer veel lijkt op de symbolische betekenis in het Chinees.

Elk jaar moet het **huis gekuist** worden de dag voor Nieuwjaar. De dag zelf mag er namelijk niet gekuist worden, indien dit wel gebeurt wordt het nieuwe geluk weggeveegd.

Op bepaalde dagen worden er **offers** gebracht aan verschillende goden. Hierbij staat elk offer symbool voor een bepaalde waarde, zo symboliseert een appel 'vrede', een banaan 'rijkdom' en mandarijntjes 'geluk'.

Er wordt knallend *vuurwerk* afgestoken, dit zijn kleine rode bommetjes. Dit vuurwerk heeft als functie om boze geesten weg te jagen. In België is dit vuurwerk moeilijker en moeilijker uit te voeren door de verstrengde regelgeving.

Chinees Nieuwjaar in België

De traditie van het Chinees Nieuwjaar is hoofdzakelijk **via Hong Kong tot in België** gekomen, aangezien de Chinese gemeenschap hoofdzakelijk vandaaruit naar België migreerde. In Antwerpen begon dit als een privé-evenement, waarbij in gesloten kring het nieuwe jaar werd ingeluid. Maar sinds het ontstaan van Chinatown in Antwerpen, in 2001, wordt er eveneens een publieke component aan verbonden. De viering van het Chinees Nieuwjaar in Antwerpen wordt georganiseerd door de organisatie '*legends of lion dance*', de organisatie zet zich in om de Chinese overzeese cultuur in Antwerpen te promoten. Ook de Leeuwendans wordt in Antwerpen uitgevoerd, dit gebeurt in samenwerking met de Antwerpse kungfu school '*Choi Lee Fat Belgium*', opgericht in 2001.

In **Brussel** bevindt zich geen Chinatown, zoals die zich in Antwerpen situeert in één straat, maar in Brussel gebeurt de Leeuwendans hoofdzakelijk op het initiatief van Vietnamese restaurants.

De traditie in België is nog sterk verbonden met die in Hong Kong. Al het typische materiaal, zoals de leeuwenkoppen en de rode enveloppen zijn van Hong Kong afkomstig. Dus veranderingen in de traditie in Hong Kong hebben hun weerklink in de Belgische viering.

In de **bibliotheek Permeke**, gelegen aan het De Coninckplein in Antwerpen, is er een **jaarlijkse tentoonstelling** omtrent Chinees Nieuwjaar en de Leeuwendans genaamd '*legends of lion dance*'. Op deze manier wordt er getracht om de traditie en de betekenis ervan aan bekendheid te laten winnen.

Ben je benieuwd naar de gezichten achter deze praktijk? De online expo [Alles van waarde](#) toont portretten van deze leeuwensdancers. Dit is een project van [ErfgoedLab Antwerpen](#) en [MAS](#).

INZENDER

Sarah Kaerts
Werkplaats immaterieel erfgoed
<http://immaterieelerfgoed.be/nl>

LOCATIE

Van Wesenbkestraat 1
2060 Antwerpen

THEMA

Feesten, rituelen en sociale gebruiken

TREFWOORD

[#dans](#) [#feest](#) [#stoet](#)